

zaaknummer 2012 T931(3)

Datum beslissing 17 juli 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen

tegen:

wijlen **pater [naam]**,
geboren op [datum], overleden in [jaartal],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Heilige Geest.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 februari 2013.

Op 7 maart 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], namens de Congregatie van de Heilige Geest te [plaats].

Op 25 maart 2013 is ter griffie van de Klachtencommissie een brief van mr. Viellevoeye-Geers ingekomen, met als bijlage een verklaring van de heer [naam] te [naam].

Op 26 juni 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Viellevoeye-Geers.

Namens de Congregatie is verschenen pater [naam], lid van het bestuur van de [Congregatie].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager stelt dat hij door aangeklaagde seksueel is misbruikt in 1958 en 1959, het tweede en het derde jaar, dat klager op het klein seminarie van de [Congregatie] in [plaats] zat. Aangeklaagde gaf [vak], maar ook [vak].

Klager had al eerder [vak] gehad en op het klein seminarie kon je [vak] volgen ter voorbereiding op [vak]. Er waren meerdere [muziekinstrument]. Deze stonden in afgesloten hokjes. Bij de [vak] kwam aangeklaagde op het bankje naast klager zitten. Aangeklaagde zat eerst aan de handen van klager om hem de juiste vingerzetting aan te leren, maar al gauw

legde aangeklaagde zijn hand op klagers heen. Vervolgens betastte aangeklaagde het kruis van klager, waarbij hij stevig heen en weer wreef en zo een erectie teweeg bracht. Dit alles gebeurde door de kleren van klager heen. Aangeklaagde herhaalde deze gedragingen elke les gedurende bijna anderhalf jaar. Klager heeft aan aangeklaagde uiterst onaangename herinneringen. Het gebeuren nam bijna de helft van de les in beslag. Na anderhalf jaar hield het op, waarschijnlijk omdat aangeklaagde zijn belangstelling voor klager verloor.

2.2 Klager heeft nooit over het misbruik willen en kunnen spreken. Wel heeft klager zijn echtgenote nog vóór hun huwelijk verteld wat hem is overkomen. Door het misbruik is klager onzeker en zenuwachtig geworden. Klager is door nog twee andere paters misbruikt, waartegen hij afzonderlijke klachten heeft ingediend. Na de seminarietijd heeft hij regelmatig last gehad van depressies, waarvoor hij ook nu nog medicatie gebruikt. Klager kan moeilijk betekenisvolle relaties aangaan, waardoor hij met name in de privé sfeer moeilijkheden ondervindt. Klager kreeg zijn eerste hartaanval op negenendertig jarige leeftijd en hij is in 2010 geopereerd aan zijn hart. Volgens klager houden de stress gerelateerd hartklachten verband met het seksueel misbruik in het verleden.

Ook de echtgenote van klager heeft ter zitting verklaard dat klager zijn hele leven geplaagd wordt door de herinneringen aan het seksueel misbruik, maar dat klager er niet over wil praten. Zowel klager als zijn echtgenote heeft ter zitting gezegd dat zij blij zijn dat er nu gepraat èn geluisterd is, zodat zij beiden met de verwerking hopen te kunnen beginnen.

2.3 Klager verzoekt de Klachtencommissie te adviseren de klacht gegrond te verklaren, waardoor erkend wordt dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden. Klager wil dat de verantwoordelijke kerkelijke instantie spijt betuigt.

2.4 Mr. Viellevoeye-Geers heeft ter zitting gesteld dat zeker drie andere klasgenoten van klager op eenzelfde wijze door aangeklaagde zijn benaderd. Zij heeft verklaringen van deze klasgenoten als steunbewijs overgelegd.

Zo blijkt uit een email van 14 januari 2013 van de heer [naam] uit [plaats] dat aangeklaagde achter in de klas in zijn nek en onder zijn blouse friemelde. [naam] zag dit zelf niet als seksueel misbruik, maar het is volgens klager wel duidelijk dat dit ongewenste gedragingen zijn.

Een andere klasgenoot, de heer [naam], heeft zijn klacht bij Hulp en Recht ingetrokken, omdat de procedure hem te zwaar viel. Wèl heeft de heer [naam] ten behoeve van klager verklaard dat aangeklaagde hem heeft omarmd, gezoend, gestreeld, getongzoend en over zijn geslacht heeft gewreven en daarin zachtjes heeft geknepen en dat dit alles tijdens de [les] in een klein hokje heeft plaatsgevonden. Klager heeft de emailwisseling en het toestemmingsformulier overgelegd.

Tenslotte is daar de steunverklaring van 25 maart 2013 van de heer [naam] voornoemd. [naam] heeft verklaard dat hij in de vijfde klas van het Gymnasium door aangeklaagde werd uitgenodigd op zijn kamer om over bijlessen [vak] te praten. Eenmaal op de kamer van aangeklaagde sloeg deze een arm om [naam] en kwam hij met zijn stoel zeer dicht tegen hem aanzitten. Aangeklaagde begon met persoonlijke vragen, zoals of [naam] al wel eens verliefd was geweest. Deze voelde zich hierbij zeer ongemakkelijk, vooral toen aangeklaagde hem met zijn enge lachje tegen zich aan trok. [naam] heeft daarop gezegd dat hij geen bijles wilde en de verhouding met aangeklaagde was daarna danig bekoeld.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Wel is hem bekend dat aangeklaagde [bijnaam] werd genoemd, omdat hij altijd overal stond te loeren en te controleren. Daaruit kan pater [naam] echter niet afleiden dat er sprake is geweest van seksueel misbruik door aangeklaagde.

Aan de verklaringen van klasgenoten van klager dat er “gefriemeld” werd in de nek, kan pater [naam] niet de conclusie verbinden, dat er dan wel sprake zal zijn geweest van seksueel misbruik, maar pater [naam] wil zulks ook niet met stelligheid ontkennen.

3.2 Ter zitting heeft de huidige Provinciale Overste [naam] gesteld, dat hij niet twijfelt aan de oprechtheid van klager. De Provinciaal Overste heeft daaraan toegevoegd dat aangeklaagde als leraar wel gewaardeerd werd door velen.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijfenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

De Klachtencommissie heeft bij haar advies het volgende in aanmerking genomen:

Klager heeft gesteld dat hij gedurende één à anderhalf jaar door aangeklaagde tijdens elke [les] door de kleding heen in het kruis is betast en dat dit een erectie teweeg bracht. Deze verklaring van klager is bij de Klachtencommissie overtuigend en betrouwbaar overgekomen.

Daarnaast is de Klachtencommissie van oordeel dat de getuigenverklaringen van de oud klasgenoten van klager, [naam], [naam] en [naam], in grote lijnen met het verhaal van klager overeenkomen, althans dat zij het verhaal van klager voldoende ondersteunen. In alle situaties is sprake van ongewenste seksuele intimiteiten.

Ten slotte neemt de Klachtencommissie in aanmerking dat de Provinciale Overste [naam] niet twijfelt aan de oprechtheid van het door klager gestelde.

Gelet op het vorenstaande is de Klachtencommissie van oordeel dat voldoende aannemelijk kan worden geacht, dat klager door aangeklaagde is misbruikt op de wijze zoals door klager beschreven. De Klachtencommissie zal dan ook adviseren de klacht van klager gegrond te verklaren.

4.4 Aangeklaagde heeft misbruik gemaakt van zijn gezag. De Klachtencommissie acht zulks hoogst kwalijk. Bovendien was klager afhankelijk van aangeklaagde. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand, waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Heilige Geest de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 17 juli 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr. en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.